

Указ о проглашењу Закона о потврђивању Факултативног протокола о учешћу деце у оружаним сукобима, уз Конвенцију о правима детета

Проглашава се Закон о потврђивању Факултативног протокола о учешћу деце у оружаним сукобима, уз Конвенцију о правима детета, који је донела Савезна скупштина, на седници Већа грађана од 2. јула 2002. године и на седници Већа република од 11. априла 2002. године.

ПР бр. 183

2. јула 2002. године

Београд

Председник
Савезне Републике Југославије
др **Војислав Коштуница**, с. р.

Закон о потврђивању Факултативног протокола о учешћу деце у оружаним сукобима, уз Конвенцију о правима детета

*Закон је објављен у "Службеном листу СРЈ - Међународни
уговори", бр. 7/2002 од 3.7.2002. године.*

Члан 1.

Потврђује се Факултативни протокол о учешћу деце у оружаним сукобима, уз Конвенцију о правима детета, усвојен резолуцијом Генералне скупштине УН, 25. маја 2000. године, у оригиналу на арапском, кинеском, енглеском, француском, руском и шпанском језику.

Члан 2.

Текст Факултативног протокола у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик гласи:

OPTIONAL PROTOCOL TO THE CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD ON THE INVOLVEMENT OF CHILDREN IN ARMED CONFLICTS

The States Parties to the present Protocol

Encouraged by the overwhelming support for the Convention on the Rights of the Child, demonstrating the widespread commitment that exists to strive for the promotion and protection of the rights of the child,

Reaffirming that the rights of children require special protection, and calling for continuous improvement of the situation of children without distinction, as well as for their development and education in conditions of peace and security,

Distracted by the harmful and widespread impact of armed conflict on children and the long-term consequences it has for durable peace, security and development,

Condemning the targeting of children in situations of armed conflict and direct attacks on objects protected under international law, including places that generally have a significant presence of children, such as schools and hospitals,

Noting the adoption of the Rome Statute of the International Criminal Court, in particular, the inclusion therein as a war crime, of conscripting or enlisting children under the age of 15 years of using them to participate actively in hostilities in both international and noninternational armed conflicts,

Considering therefore that to strengthen further the implementation of rights recognized in the Convention on the Rights of the Child there is a need to increase the protection of children from involvement in armed conflict,

Noting that article 1 of the Convention on the Rights of the Child specifies that, for the purposes of that Convention, a child means every human being below the age of 18 years unless, under the law applicable to the child, majority is attained earlier,

Convinced that an optional protocol to the Convention that raises the age of possible recruitment of persons into armed forces and their participation in hostilities will contribute effectively to the implementation of the principle that the best interests of the child are to be a primary consideration in all actions concerning children,

Noting that the twenty-sixth International Conference of the Red Cross and Red Crescent in December 1995 recommended, inter alia, that parties to conflict take every feasible step to ensure that children below the age of 18 years do not take part in hostilities,

Welcoming the unanimous adoption, in June 1999, of International Labour Organization Convention No. 182 on the Prohibition and Immediate Action for the Elimination of the Worst Forms of Child Labour, which prohibits, inter alia, forced or compulsory recruitment of children for use in armed conflict,

Condemning with the gravest concern the recruitment, training and use within and across national borders of children in hostilities by armed groups distinct from the armed forces of a State, and recognizing the responsibility of those who recruit, train and use children in this regard,

Recalling the obligation of each party to an armed conflict to abide by the provisions of international humanitarian law,

Stressing that the present Protocol is without prejudice to the purposes and principles contained in the Charter of the United Nations, including Article 51, and relevant norms of humanitarian law,

Bearing in mind that conditions of peace and security based on full respect of the purposes and principles contained in the Charter and observance of applicable human rights instruments are indispensable for the full protection of children, in particular during armed conflicts and foreign occupation,

Recognizing the special needs of those children who are particularly vulnerable to recruitment or use in hostilities contrary to the present Protocol owing to their economic or social status or gender,

Mindful of the necessity of taking into consideration the economic, social and political root causes of the involvement of children in armed conflicts,

Convinced of the need to strengthen international cooperation in the implementation of the present Protocol, as well as the physical and psychosocial rehabilitation and social reintegration of children who are victims of armed conflict,

Encouraging the participation of the community and, in particular, children and child victims in the dissemination of informational and educational programmes concerning the implementation of the Protocol,

Have agreed as follows:

Article 1

States Parties shall take all feasible measure to ensure that members of their armed forces who have not attained the age of 18 years do not take a direct part in hostilities.

Article 2

States Parties shall ensure that persons who have not attained the age of 18 years are not compulsorily recruited into their armed forces.

Article 3

1. States Parties shall raise the minimum age for the voluntary recruitment of persons into their national armed forces from that set out in article 38, paragraph 3, of the Convention on the Rights of the Child, taking account of the principles contained in that article and recognizing that under the Convention persons under age of 18 years are entitled to special protection.

2. Each State Party shall deposit a binding declaration upon ratification or accession to the present Protocol that sets forth the minimum age at which it will permit voluntary recruitment into its national armed forces and a description of the safeguards it has adopted to ensure that such recruitment is not forced or coerced.

3. States Parties that permit voluntary recruitment into their national armed forces under the age of 18 years shall maintain safeguards to ensure, as a minimum, that:

(a) Such recruitment is genuinely voluntary;

(b) Such recruitment is carried out with the informed consent of the persons parents or legal guardians;

(c) Such person provide reliable proof of age prior to acceptance into national military service.

4. Each State Party may strengthen its declaration at any time by notification to that effect addressed to the Secretary-General of the United Nations, who shall inform all States Parties. Such notification shall take effect on the date on which it is received by the Secretary-General.

5. The requirement to raise the age in paragraph 1 of the present article does not apply to schools operated by or under the control of the armed forces of the States Parties, in keeping with articles 28 and 29 of the Convention on the Rights of the Child.

Article 4

1. Armed groups that are distinct from the armed forces of a State should not, under any circumstances, recruit or use in hostilities persons under the age of 18 years.

2. States Parties shall take all feasible measures to prevent such recruitment and use, including the

adoption of legal measures necessary to prohibit and criminalize such practices.

3. The application of the present article shall not effect the legal status of any party to an armed conflict.

Article 5

Nothing in the present Protocol shall be construed as precluding provisions in the law of a State Party or in international instruments and international humanitarian law that are more conducive to the realization of the rights of the child.

Article 6

1. Each State Party shall take all necessary legal, administrative and other measures to ensure the effective implementation and enforcement of the provisions of the present Protocol within its jurisdiction.

2. States Parties undertake to make the principles and provisions of the present Protocol widely known and promoted by appropriate means, to adults and children alike.

3. States Parties shall take all feasible measures to ensure that persons within their jurisdiction recruited or used in hostilities contrary to the present Protocol are demobilized or otherwise released from service. States Parties shall, when necessary, accord to such persons all appropriate assistance for their physical and psychological recovery and their social reintegration.

Article 7

1. States Parties shall cooperate in the implementation of the present Protocol, including in the prevention of any activity contrary thereto and in the rehabilitation and social reintegration of persons who are victims of acts contrary thereto, including through technical cooperation and financial assistance. Such assistance and cooperation will be undertaken in consultation with the States Parties concerned and the relevant international organizations.

2. States Parties in a position to do so shall provide such assistance through existing multilateral, bilateral or other programmes or, inter alia, through a voluntary fund established in accordance with the rules of the General Assembly.

Article 8

1. Each State Party shall, within two years following the entry into force of the present Protocol for that State Party, submit a report to the Committee on the Rights of the Child providing comprehensive information on the measures it has taken to implement the provisions of the Protocol, including the measures taken to implement the provisions on participation and recruitment.

2. Following the submission of the comprehensive report, each State Party shall include in the reports they submit to the Committee on the Rights of the Child, in accordance with article 44 of the Convention, any further information with respect to the implementation of the present Protocol. Other States Parties to the protocol shall submit a report every five years.

3. The Committee on the Rights of the Child may request from States Parties further information relevant to the implementation of the present Protocol.

Article 9

1. The present Protocol is open for signature by any State that is a Party to the Convention of has signed it.

2. The present Protocol is subject to ratification and is open to accession by any State. Instruments of ratification or accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

3. The Secretary-General, in his capacity as depositary of the Convention and the Protocol, shall

inform all States Parties to the Convention and all States that have signed the Convention of each instrument of declaration pursuant to article.

Article 10

1. The present Protocol shall enter into force three months after the deposit of the tenth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying the present Protocol or acceding to it after its entry into force, the Protocol shall enter into force one month after the date of the deposit of its own instrument of ratification or accession.

Article 11

1. Any State Party may denounce the present Protocol at any time by written notification to the Secretary-General of the United Nations, who shall thereafter inform the other States Parties to the Convention and all States that have signed the Convention. The denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General. If, however, on the expiry of that year the denouncing State Party is engaged in armed conflict, the denunciation shall not take effect before the end of the armed conflict.

2. Such a denunciation shall not have the effect of releasing the State Party from its obligations under the present Protocol in regard to any act that occurs prior to the date on which the denunciation becomes effective. Nor shall such a denunciation prejudice in any way the continued consideration of any matter that is already under consideration by the Committee on the Rights of the Child prior to the date on which the denunciation becomes.

Article 12

1. Any State Party may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate to proposed amendment to States Parties with a request that they indicate whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposals. In the event that, within four months from the date of such communication, at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of States Parties present and voting at the conference shall be submitted to the General Assembly of the United Nations for approval.

2. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of the present article shall enter into force when it has been approved by the General Assembly and accepted by a two-thirds majority of States Parties.

3. When an amendment enters into force, it shall be binding on those States Parties that have accepted it, other States Parties still being bound by the provisions of the present Protocol and any earlier amendments they have accepted.

Article 13

1. The present Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the United Nations.

1. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Protocol to all States Parties to the Convention and all States that have signed the Convention.

ФАКУЛТАТИВНИ ПРОТОКОЛ О УЧЕШЋУ ДЕЦЕ У ОРУЖАНИМ СУКОБИМА УЗ КОНВЕНЦИЈУ О ПРАВИМА ДЕТЕТА

Државе уговорнице овог Протокола,

Подстакнуте великом подршком Конвенцији о правима детета, показујући општу решеност у настојању за унапређење и заштиту права детета,

Поново потврђујући да права деце захтевају специјалну заштиту и позивајући на непрестано побољшање положаја деце без разлике, као и на њихов развој и образовање у условима мира и безбедности,

Узнемирене због штетног и широко распрострањеног сукоба на децу и дугорочних последица које такав сукоб има на трајан мир, безбедност и развој,

Осуђујући одабирање деце за циљеве у ситуацијама оружаног сукоба и директне нападе на објекте који су заштићени међународним правом, укључујући места где обично борави знатан број деце, као што су школе и болнице,

Констатујући усвајање Римског статута Међународног кривичног суда, посебно квалификовање регрутације или мобилизације деце која су млађа од 15 година или коришћење деце за активно учешће у непријатељствима у међународним и немеђународним оружаним сукобима као ратног злочина,

Сматрајући зато да ради јачања даље имплементације права признатих Конвенцијом о правима детета постоји потреба да се повећа заштита деце од учествовања у оружаном сукобу,

Констатујући да је у члану 1. Конвенције о правима детета утврђено да је, за потребе те Конвенције, дете свако људско биће које није навршило осамнаест година живота, уколико се, по закону који се примењује на дете, пунолетство не стиче раније,

Уверене да ће факултативни протокол уз Конвенцију којим се подиже старосна граница за регрутовање лица у оружане снаге и њихово учешће у непријатељствима, ефикасно допринети спровођењу принципа да ће у свим активностима које се тичу деце, најбољи интереси детета бити од првенственог значаја,

Констатујући да је на двадесет шестој међународној конференцији Црвеног крста и Црвеног полумесеца у децембру 1995. између осталог препоручено да стране у сукобу предузимају све могуће кораке како би се обезбедило да деца млађа од 18 година не учествују у непријатељствима,

Поздрављајући једногласно усвајање, у јуну 1999. Конвенције бр. 182. Међународне организације рада о забрани и хитним акцијама за укидање најгорих облика дечјег рада, којом се, између осталог, забрањује присилна или обавезна регрутација деце ради њиховог искоришћавања у оружаном сукобу,

Осуђујући са највећом забринутошћу, регрутацију, обучавање и искоришћавање, унутар и изван државних граница, деце у непријатељствима од стране оружаних група које нису оружане снаге државе и признајући одговорност оних који регрутују, обучавају и користе децу у ове сврхе,

Подсећајући на обавезу сваке стране у оружаном сукобу да се придржава одредаба међународног хуманитарног права,

Наглашавајући да овај протокол није у супротности са циљевима и принципима садржаним у Повељи Уједињених нација, укључујући члан 51. и релевантним нормама хуманитарног права,

Имајући на уму да услови мира и безбедности, засновани на пуном поштовању циљева и принципа садржаним у Повељи и поштовање важећих инструмената о људским правима представљају незаобилазни фактор за пуну заштиту деце, нарочито током оружаног сукоба, и стране окупације,

Признајући посебне потребе деце која су због свог економског или социјалног статуса или пола нарочито подложна регрутацији или искоришћавању у непријатељствима у

супротности са овим Протоколом,

Имајући на уму нужност уважавања суштинских, економских, социјалних и политичких разлога за укључивање деце у оружане сукобе,

Уверене у потребу јачања међународне сарадње у спровођењу овог Протокола, као и физичке и психосоцијалне рехабилитације и друштвене реинтеграције деце која су жртве оружаног сукоба,

Подстичући учешће заједнице и, нарочито, деце и детета жртве у ширењу информативних и образовних програма који се тичу спровођења Протокола сагласиле су се о следећем:

Члан 1.

Државе уговорнице ће предузети све могуће мере како би се обезбедило да припадници њихових оружаных снага који још нису навршили 18 година не узимају директно учешће у непријатељствима.

Члан 2.

Државе уговорнице ће обезбедити да лица која још нису навршила 18 година не подлежу обавезној регрутацији у своје оружане снаге.

Члан 3.

1. Државе уговорнице ће подићи минималну старосну границу за добровољну регрутацију лица у своје државне оружане снаге у односу на ону постављену у члану 38. став 3. Конвенције о правима детета, имајући у виду принципе садржане у том члану и признајући да, у складу са Конвенцијом, лица млађа од 18 година имају право на посебну заштиту.

2. Свака држава уговорница ће депоновати обавезујућу изјаву након ратификације, или приступања овом Протоколу, у којој ће предвидети минималну старосну границу од које ће бити дозвољена добровољна мобилизација у њене државне оружане снаге као и опис гаранција које је она усвојила како би се обезбедило да таква мобилизација не буде принудна или присилна.

3. Државе уговорнице које дозволе добровољну регрутацију у своје државне оружане снаге лицима млађим од 18 година, гарантоваће да ће као минимум обезбедити да:

- а) таква регрутација буде стварно добровољна,
- б) таква регрутација буде спроведена уз изричито пристанак родитеља или законског старатеља тог лица,
- ц) су та лица у потпуности информисана о обавезама које произлазе из такве војне службе,
- д) та лица обезбеде поуздан доказ о својим годинама пре него што буду примљена у државну војну службу.

4. Свака држава уговорница може у било ком тренутку да поткрепи своју изјаву, упућивањем обавештења о томе Генералном секретару Уједињених нација који ће обавестити све државе уговорнице. Такво обавештење ће ступити на снагу даном пријема од стране Генералног секретара.

5. Захтев за подизање старосне границе из става 1. овог члана не односи се на школе којима руководе или су под контролом оружаных снага државе уговорнице, уз примену чланова 28. и 29. Конвенције о правима детета.

Члан 4.

1. Оружане групе које нису оружане снаге државе, не би требало под било којим околностима да регрутују или искоришћавају у непријатељствима лица млађа од 18 година.
2. Државе уговорнице ће предузети све могуће мере да спрече регрутацију и искоришћавање, укључујући усвајање неопходних законских мера да такве поступке забране или квалификују као кривично дело.
3. Примена овог члана неће утицати на правни статус било које стране у оружаном сукобу.

Члан 5.

Ништа се из овог Протокола неће сматрати основом за искључивање одредаба права државе уговорнице или међународних инструмената или међународног хуманитарног права које су погодније за остваривање права детета.

Члан 6.

1. Свака држава уговорница ће предузети све неопходне законске, административне и друге мере како би се, у оквиру њене надлежности обезбедило делотворно спровођење одредаба овог Протокола.
2. Државе уговорнице се обавезују да принципе и одредбе овог Протокола учине широко познатим и да их промовишу путем одговарајућих средстава како одраслима, тако и деци.
3. Државе уговорнице ће предузети све могуће мере да обезбеде да лица која су у оквиру њене надлежности регрутована и искоришћавања у непријатељствима, у супротности са овим Протоколом, буду демобилисана или на други начин отпуштена из војне службе.
4. Државе уговорнице ће, када буде неопходно, таквим лицима пружити сву одговарајућу помоћ за њихов физички и психички опоравак и друштвену реинтеграцију.

Члан 7.

1. Државе уговорнице ће сарађивати у спровођењу овог Протокола, укључујући и у спречавању свих активности које су у супротности с Протоколом, и у рехабилитацији и друштвеној реинтеграцији лица које су жртве активности које су у супротности с протоколом, укључујући техничку сарадњу и финансијску помоћ. Ова помоћ и сарадња ће се одвијати уз консултацију са заинтересованим државама уговорницама и релевантним међународним организацијама.
2. Државе уговорнице које имају могућност да то учине, пружиће ову помоћ кроз постојеће мултилатералне, билатералне или друге програме или, између осталог, кроз добротворни фонд који би био установљен у складу с правилима Генералне скупштине.

Члан 8.

1. Свака држава уговорница ће, у року од две године од ступања на снагу овог Протокола за дотичну државу уговорницу, поднети извештај Комитету за права детета у коме ће пружити свеобухватне информације о мерама које је предузела за спровођење одредаба везаних за учешће и регрутацију.
2. Након подношења свеобухватног извештаја, свака држава уговорница ће у извештаје који се подносе Комитету за права детета, у складу са чланом 44. Конвенције, укључити и све друге информације везане за спровођење Протокола. Друге државе уговорнице Протокола подносиће извештај једном у пет година.
3. Комитет за права детета може да тражи од држава уговорница додатне информације које су битне за спровођење овог Протокола.

Члан 9.

1. Овај Протокол је отворен за потпис свим државама које су уговорнице или потписнице Конвенције.

2. Овај Протокол подлеже ратификацији или је отворен за приступање свакој држави. Инструменти о ратификацији или приступању биће депоновани код Генералног секретара Уједињених нација.

3. Генерални секретар, у својству депозитара Конвенције и Протокола, обавестиће све државе уговорнице Конвенције и све државе које су потписале Конвенцију о сваком инструменту у коме је садржана изјава у складу с чланом 3.

Члан 10.

1. Овај Протокол ће ступити на снагу 3 месеца након депоновања десетог инструмента о ратификацији или приступању.

2. За сваку државу која ратификује овај Протокол или му приступи након његовог ступања на снагу, Протокол ће ступити на снагу месец дана након датума депоновања њеног инструмента о ратификацији или приступању те државе.

Члан 11.

1. Свака држава уговорница може да откаже овај Протокол у било ком тренутку писменим обавештењем упућеним Генералном секретару Уједињених нација, који ће након тога обавестити друге државе уговорнице Конвенције и све државе које су је потписале. Отказивање ће ступити на снагу годину дана након датума пријема обавештења од стране Генералног секретара. Уколико, међутим, након истека те године, држава која отказује Протокол уђе у оружани сукоб, отказивање неће ступити на снагу пре окончања оружаног сукоба.

2. Такво отказивање неће имати дејство у односу на ослобођење државе уговорнице обавеза из овог Протокола у погледу било каквог чина који се деси пре датума ступања на снагу отказивања. То отказивање такође ни на који начин неће ићи на штету разматрању неког питања које је Комитет о правима детета започео пре датума ступања на снагу отказивања.

Члан 12.

1. Свака држава уговорница може да предложи амандман и да га достави Генералном секретару Уједињених нација. Генерални секретар ће потом проследити предложени амандман државама уговорницама са захтевом да укажу да ли желе конференцију држава уговорница у циљу разматрања и гласања о предлозима. У случају да се, у року од четири месеца од датума слања предлога, најмање једна трећина држава уговорница определи за такву конференцију, Генерални секретар ће сазвати конференцију под покровитељством Уједињених нација. Сваки амандман усвојен већином гласова присутних држава уговорница које су гласале на конференцији биће поднет на одобрење Генералној скупштини Уједињених нација.

2. Амандман усвојен у складу са ставом 1. овог члана ће ступити на снагу када га одобри Генерална скупштина и када га прихвате две трећине држава уговорница.

3. Када амандман ступи на снагу, обавезиваће оне државе уговорнице које су га прихватиле, док ће остале државе уговорнице и даље бити обавезане одредбама овог Протокола и било којим ранијим амандманом који су прихватиле.

Члан 13.

1. Овај Протокол, чији су арапски, кинески, енглески, француски, руски и шпански текстови подједнако веродостојни, биће депоновани у Архиви Уједињених нација.

2. Генерални секретар Уједињених нација послаће оверене копије овог Протокола свим државама уговорницама Конвенције и свим државама које су потписале Конвенцију.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу СРЈ - Међународни уговори".